

Voorbeeld richtlijnen gebruik van een afzonderingsruimte

Bron: Vos, H. (z.d.). Gebruik afzonderingsruimte. *Kwaliteitshandboek MPC Terbank*. Leuven: Heverlee.

Voorschriften betreffende het gebruik van een afzonderingsruimte in de leefgroepen van MPC Terbank waar er een veilige ruimte is ingericht als afzonderingsruimte.

Het verloop zoals hieronder beschreven dient nauwgezet gevolgd te worden. Deze procedure waarborgt namelijk de veiligheid van het kind/de jongere. Het gebruik van de afzonderingsruimte is ingrijpend en dient met de nodige omzichtigheid te gebeuren. Hierbij kunnen de volgende richtvragen gehanteerd worden:

- Zijn alle alternatieven uitgeprobeerd (gebruik eigen kamer, rustkamer,...)?
- Is het kind/de jongere een gevaar voor zichzelf, anderen of omgeving?
- Is er een tegenindicatie voor afzondering (bv. kind wordt er nog angstiger door)?

a) Vóór het plaatsen in de afzonderingsruimte

- Kijk na welke teamafspraken rond afzondering voor het kind of de jongere gelden.
- Roep versterking op volgens de afgesproken procedures. Overleg met collega of een politie-interventie nodig is.
- Beveilig eerst de omgeving. Zorg voor de veiligheid van de andere kinderen en jongeren van de leefgroep. Zorg dat de weg naar de afzonderingsruimte veilig gemaakt is.
- Zorg dat de persoon die de afzondering leidt niet betrokken was bij de crisis die voorafging indien dit mogelijk is.
- Spreek het kind/de jongere duidelijk aan met de voornaam.
- Probeer gevoelens te verwoorden (kwaad, onmacht, verdriet, onbegrip).
- Benoem het gedrag dat het kind/de jongere stelt (bv. *ik zie dat je met de telefoon gooit*).
- Zeg kort en duidelijk waarom het kind/de jongere naar de afzonderingsruimte moet. (Bv.: *Het lukt ons niet om je op een andere manier rustig te krijgen, daarom moet je even naar de afzonderingsruimte gaan*).
- Neem tijd.
- Nodig het kind/de jongere uit om uit zichzelf mee te gaan, neem een uitnodigende houding aan.
- Indien de jongere weigert om zelf te gaan, wordt de jongere met behulp van de PTV-technieken naar de afzonderingsruimte gebracht.

b) Tijdens het plaatsen in de afzonderingsruimte

- Diegene die het kind/de jongere vertelt dat hij/zij naar de afzonderingsruimte moet, is de persoon die de leiding heeft op dat moment en de communicatie met de jongere doet.
- Indien mogelijk dient het kind/ de jongere met 3 personen naar de afzonderingsruimte gebracht te worden.

- Probeer altijd het kind/de jongere te beschermen en bewaak ook zeker je eigen veiligheid. Probeer in de mate van het mogelijke kalmte uit te stralen. (*Niet beginnen roepen, jongere niet hardhandiger vastgrijpen dan nodig, rustig inpraten op de jongere...*).
- Vooraleer het kind/de jongere in de ruimte geplaatst wordt, moeten schoenen, juwelen, horloge, riem, bril, sleutels, aanstekers,... en andere kwetsbare/risicovolle voorwerpen waaraan hij/zij zich kan kwetsen in de mate van het mogelijke afgenomen of uitgedaan worden.
- Zeg tegen hem/haar hoe lang hij/zij in afzondering moet blijven of tenminste hoe lang het zal duren voordat je terug komt om te checken.
- Probeer in de buurt te blijven en laat horen dat je aanwezig bent. Geef ook aan dat je door middel van de camera kan observeren dat het kind/de jongere niets overkomt.
- Bij verblijf in de afzonderingsruimte wordt ernaar gestreefd om om de 10 minuten te gaan controleren of alles OK is. De controlemomenten worden door de opvoeder geregistreerd op een apart document (registratieformulier afzonderingsruimte). Via de camera is er toezicht mogelijk. De jongere kan ook via de parlofoon met de begeleiders communiceren.
- Vooraleer iemand naar binnen gaat, kijkt men of het kind/de jongere rustig is. Men vraagt of hij/zij rustig kan zijn en of men naar binnen mag gaan.
- Blijf even samen met hem/haar binnen, begin niet te beschuldigen, maar overloop rustig wat er gaat gebeuren en vraag of hij/zij hiermee akkoord is.
- registreren toezicht op formulier. Indien de afzondering langer duurt dan 60 minuten, moet de toestand van de jongere elke 60 minuten gecontroleerd en genoteerd worden.

c) Na het plaatsen in de afzonderingsruimte

- Na elke afzondering moet het registratieformulier ingevuld worden door de opvoeder die de afzondering heeft toegepast. Dit formulier staat op de server en wordt via Orbis Logboek gedeeld naar de kinderpsychiater, Psycho-pedagoog, groepschef, sociale dienst en bewaard in Orbis Dossier. Na plaatsen in dossier en delen in Logboek dient het registratieformulier meteen verwijderd te worden van de server.
- Indien deur op slot wordt gedaan in de rustruimte, kamer of elders, is dit ook een vorm van afzondering en dient dit eveneens geregistreerd te worden.
- Het formulier wordt besproken op de eerstvolgende vergadering.
- De rapportering aan de ouders en eventueel aan de consulent van de JRB gebeurt zoals vooraf op de teamvergadering werd afgesproken.
- Bij het gebruik van de afzonderingsruimte in onvoorziene omstandigheden wordt de permanentie verwittigd. Deze overlegt met de betrokken begeleider hoe de ouders/consulent ingelicht worden.
- De situatie dient achteraf met het kind/de jongere in kwestie besproken te worden door de hulpverlener die de afzondering afhandelde. Er dient bekeken te worden hoe de draad tussen jongere en begeleider terug kan opgenomen worden.

Schematisch overzicht Richtlijnen voor het gebruik van de afzonderingsruimte in de specifieke leefgroepen Parkweg (met GES + problematiek).

Is het kind/de jongere een (dreigend) gevaar voor zichzelf, anderen of omgeving?

Vraag jongere om zelf naar de afzonderingsruimte te gaan.

Indien jongere weigert: Roep versterking op van de burens en/of centrale diensten & permanentie.

Wacht tot er voldoende mankracht is (minimum 3 personen)

Vraag nog eens om zelf naar de afzonderingsruimte te gaan.

Indien jongere weigert om zelf te gaan:

Ga over tot **overbrengen naar de afzonderingsruimte** mbv de PVT-technieken

Risicovolle voorwerpen (bril, schoenen, riem...) verwijderen.

Controleer de zakken van de jongere.

Controleer om de 10 min. (camera toezicht)) en blijf in contact met de jongere (via de parlofoon). De afzondering duurt steeds zo kort mogelijk d.w.z. tot het moment dat veilig overgegaan kan worden naar een andere ruimte. Bij lange afzonderingen (langer dan 60') controleert de begeleiding minstens elke 60 minuten de toestand van de jongere en noteert deze op het incidentenformulier.

Vooraleer iemand naar binnen gaat, kijkt men of het kind/de **jongere rustig** is.

Blijf even samen met hem/haar binnen, begin niet te beschuldigen, maar overloop rustig wat er gaat gebeuren. (= naar kamer).

Na elke afzondering: **registratieformulier** invullen en delen met UT en hoofdgeneesheer.